

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 172/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Lašákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Eckmann, s. r. o. Mierové námestie 14, Trenčín, IČO 47 241 110, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ivan Eckmann, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 8 Sžk 44/2020 z 30. novembra 2022 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 12. februára 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 8 Sžk 44/2020 z 30. novembra 2022 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho správneho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že pred príslušnými stavebnými úradmi prebiehalo konanie o dodatočnom povolení stavby „*Prestavba a prístavba rodinného domu*, [REDACTED]“ na pozemkoch C-KN parc. č. [REDACTED] (ďalej len „stavba“), ktoré susedia s domom a pozemkom sťažovateľa. Mesto [REDACTED] ako prvostupňový stavebný úrad rozhodnutím č. ÚSaŽP 2016/35007/102116/3/Cho, Ki z 19. októbra 2016 dodatočne povolilo stavbu a zamietlo námietky sťažovateľa. Mesto [REDACTED] vo svojom rozhodnutí uviedlo, že stavba nie je v rozpore s verejným záujmom, keďže všetky vyjadrenia dotknutých orgánov a správcov sietí

sú kladné, pri predmetnej stavbe nie je potrebné dodržať odstupy stavieb podľa § 6 ods. 1 a 2 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), keďže vyhláška rieši odstupové vzdialenosti vo vzťahu k obytným stavbám a predmetná stavba susedí so záhradou vo vlastníctve sťažovateľa. Okresný úrad Trenčín, obor výstavby a bytovej politiky ako odvolací orgán rozhodnutím č. OU-TN-OVBP2-2017/008085-2Br z 5. apríla 2017 zmenil prvostupňové rozhodnutie v časti formálnych nedostatkov a vo zvyšku prvostupňové rozhodnutie ponechal nedotknuté.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho orgánu podal sťažovateľ správnu žalobu na Krajskom súde v Trenčíne (ďalej len „správny súd“), ktorou žiadal zrušiť rozhodnutie Okresného úradu Trenčín, odboru výstavby a bytovej politiky z 5. apríla 2017. Správny súd rozsudkom č. k. 13 S 42/2017-108 z 2. októbra 2019 žalobu zamietol. Stotožnil sa s názorom uvedeným v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého stavba nie je v rozpore s verejným záujmom. Rovnako súhlasil so záverom, že úpravu vzájomných odstupov stavieb podľa vyhlášky možno uplatniť len v prípade odstupe stavieb od rodinných domov. Pokiaľ na susednom pozemku nie je umiestnený rodinný dom a ani v danom čase neprebíha územné konanie týkajúce sa budúceho zastavania susedného pozemku, stavebný úrad nie je viazaný odstupovými vzdialenosťami upravenými vyhláškou, pričom v čase rozhodovania bol susedný pozemok v spoluvlastníctve sťažovateľa a hľadiska druhu evidovaný ako záhrada.

4. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ podľa § 440 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) na najvyššom správnom súde kasačnú sťažnosť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci správnym súdom. Podľa kasačnej sťažnosti bolo úlohou najvyššieho správneho súdu posúdiť, či sa správne orgány a správny súd náležite vysporiadali s otázkou súladu dodatočne povolovanej stavby s verejným záujmom podľa § 88a ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb., o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“); či sa správne orgány a správny súd náležite vysporiadali s otázkou aplikovateľnosti odstupových požiadaviek podľa § 6 vyhlášky; či sa náležite vysporiadali s potenciálnym presahom stavby na pozemok sťažovateľa; či došlo k nerešpektovaniu kasačných záverov obsiahnutých v predmetnej veci vo vydaných rozhodnutiach správneho súdu č. k. 13 S 75/2012-53 zo 6. februára 2013 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Sžp 10/2013 z 31. marca 2014 zo strany správnych orgánov.

5. Najvyšší správny súd rozsudkom č. k. 8 Sžk 44/2020 z 30. novembra 2022 kasačnú sťažnosť zamietol. Najvyšší správny súd sa jednotlivo zaoberal dôvodmi uvedenými v kasačnej sťažnosti, pričom odôvodnil svoje závery, na základe ktorých sťažnosť zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozsiahlo argumentuje v prospech porušenia svojich práv napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu. Svojím obsahom ide o totožnú argumentáciu, ktorú sťažovateľ uplatnil už pred všeobecnými súdmi, najmä však pred najvyšším správnym súdom v rámci svojej kasačnej sťažnosti. Pokiaľ ide o odôvodnenie namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zotrval na svojom právnom posúdení veci, z čoho vyvodzoval porušenie svojich práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

10. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

11. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

12. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré

stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad Georgiadis v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

13. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov a že vo veciach patriacich do právomocí všeobecných súdov nie je ani alternatívnou či mimoriadnou opravnou inštitúciou (porovnaj napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96 alebo I. ÚS 114/2022). Naopak, ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým v prvom rade interpretácia a aplikácia zákonov prislúcha. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (svojvoľné). O arbitrárnosti pri interpretácii a aplikácii zákona všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (porovnaj napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, IV. ÚS 536/2018 či I. ÚS 114/2022).

14. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok bol vydaný v rámci správneho súdnictva, ústavný súd poukazuje aj na povahu a špecifický charakter správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd zásadne nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje dominantne právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (III. ÚS 502/2015, II. ÚS 784/2015, II. ÚS 737/2015).

15. Pri posudzovaní otázky verejného záujmu podľa § 88a stavebného zákona upravuje jednak postup vlastníka nepovolenej stavby a jeho povinnosti a jednak postup stavebného úradu v konaní o nepovolených stavbách. Vlastník stavby si sám a na vlastné náklady musí zaobstarať všetky potrebné doklady, t. j. rozhodnutia, stanoviská a vyjadrenia dotknutých subjektov, orgánov štátnej správy a samosprávy. Verejným záujmom sa v tejto súvislosti rozumejú záujmy chránené osobitnými zákonmi, všeobecne záväznými právnymi predpismi, záväznými časťami slovenských technických noriem a pod. Posúdenie ich súladu vykonáva stavebný úrad ako príslušný prvostupňový orgán štátnej správy, ktorý musí posúdiť najmä súlad nepovolenej stavby alebo jej časti s platnou územno-plánovacou dokumentáciou z hľadiska súladu s funkčným využitím, určené záväzné limity a regulatívy, ktoré obec vykonáva. Rozsah požadovaných dokladov nie je taxatívne vymedzený, ale stavebný úrad pri ich určení vychádza predovšetkým z § 126 v spojení s § 140b stavebného zákona, ktoré sa týkajú ochrany zložiek životného prostredia a iných osobitných záujmov podľa toho, o aký druh stavby ide, na aký účel sa má stavba užívať, či sú v predmetnom území vyhlásené ochranné pásma a pod. Stavebný úrad následne na základe stanovísk dotknutých orgánov (§ 140b stavebného zákona) vo veci rozhodne. Neobstojí preto námietka sťažovateľa

o nepreukázaní súladu stavby s verejným záujmom, pokiaľ zo strany stavebníka boli predložené všetky vyžadované súhlasné stanoviská, podklady a dokumentácia.

16. V otázke posúdenia aplikácie § 6 vyhlášky najvyšší správny súd zhodne s názorom správneho súdu konštatoval, že v danej veci nedošlo k porušeniu odstupových vzdialeností stanovených vyhláškou. Podľa § 6 ods. 2 vyhlášky stavbu možno umiestniť na hranici pozemku, len ak jej umiestnením nebude trvalo obmedzené užívanie susedného pozemku na určený účel. Vychádzajúc z rozsudku najvyššieho správneho súdu, ako aj rozsudku správneho súdu, pozemok sťažovateľa susediaci s predmetnou stavbou je určený na účel záhrady, nie je na ňom postavený rodinný dom, vo vzťahu ku ktorému by bolo potrebné posudzovať odstupy podľa § 6 ods. 1, 3 až 6 vyhlášky, ako to ustálil správny orgán a následne správne súdy.

17. Pri posúdení sťažovateľom nastolenej otázky vysporiadania sa správnych orgánov a súdov s presahom stavby na pozemok sťažovateľa ústavný súd uvádza, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom žiadnym ústavnoprávne relevantným spôsobom nespochybnil závery najvyššieho správneho súdu vyjadrené v napadnutom rozsudku a ním uvádzané tvrdenia (rovnaké ako v kasačnej sťažnosti) nijako nesignalizujú také pochybenia najvyššieho správneho súdu, ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa. Ústavný súd v tejto otázke poukazuje na rozsudok najvyššieho správneho súdu, a to body 29 až 33 odôvodnenia, kde došlo k zodpovedaniu sťažovateľom nastolenej otázky.

18. Pokiaľ ide o sťažovateľom vznesený sťažnostný bod nesprávneho právneho posúdenia veci aplikáciou § 88a stavebného zákona, a nie sťažovateľom navrhovaného § 88b ods. 1 stavebného zákona, ústavný súd sa stotožňuje so závermi najvyššieho správneho súdu. Podľa § 182 ods. 1 písm. e) SSP v správnej žalobe sa musia okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť dôvody žaloby, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobca považuje napadnuté výroky rozhodnutia alebo opatrenia za nezákonné. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti (s. 5 posledný odsek) uviedol: *„Pokiaľ ide o sťažovateľom vznesenú námietku nesprávneho právneho posúdenia veci v konaní o dodatočnom povolení stavby stavebníčky aplikujúc § 88a Stavebného zákona namiesto (správnej) aplikácie § 88b ods. 1 Stavebného zákona, táto bola uplatnená riadne a včas počas konania pred správnym súdom. Sťažovateľ tak učinil ústne priamo na pojednávaní konanom na Krajskom súde Trenčín.“* Podľa § 183 SSP žalobca môže rozšíriť správnu žalobu alebo doplniť správnu žalobu o ďalší žalobný návrh alebo o ďalšie žalobné body len v lehote ustanovenej na podanie žaloby. Vychádzajúc zo znenia § 183 SSP, ústavný súd súhlasí so záverom najvyššieho správneho súdu uvedeným v bode 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku, t. j. námietka nebola uplatnená v správnej žalobe a ani nebola uplatnená v lehote na rozšírenie a doplnenie správnej žaloby, preto na túto námietku najvyšší správny súd pri rozhodovaní nemohol prihliadať.

19. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu vyplýva, že sa dostatočným spôsobom zaoberal všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa uvedenými v kasačnej sťažnosti, na ktoré dal ústavne konformné odpovede. Argumentáciu najvyššieho správneho súdu ústavný súd považuje za vyčerpávajúcu, zrozumiteľnú, konzistentnú, nevykazujúcu známky svojvôle, arbitrárnosti či nedostatočnosti, a preto z ústavného hľadiska za plne udržateľnú a plne vyhovujúcu kritériám, ktoré na odôvodnenie súdnych rozhodnutí kladie čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Na tomto základe ústavný súd zastáva názor, že neexistuje ústavne relevantný dôvod, aby do napadnutého rozhodnutia najvyššieho správneho súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením základných práv sťažovateľa označených v ústavnej sťažnosti, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla viesť k záveru o vyslovení ich porušenia. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu